

1. Referentie

Referentie	Csincsak, M. (2002). <i>Opvang van kinderen in Roeselare, huidige opvangsituatie, moeilijkheden en behoeften van ouders</i> . Onuitgegeven onderzoeksrapport, KATHO, Departement IPSOC.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	onderzoeksrapport

2. Abstract

Begin 2002 gaf het Lokale Overleg Kinderopvang (LOKOR) van Roeselare de sociale hogeschool KATHO-IPSOC van Kortrijk de opdracht om de behoeften aan kinderopvang in Roeselare in kaart te brengen. Eén van de belangrijke doelstellingen van LOKOR is het zoeken naar oplossingen voor de behoeften aan kinderopvang in Roeselare. Verschillende personen nemen deel aan het overleg van LOKOR: zowel onthaalouders/kinderdagverblijven, schooldirecties, leden van ouderraden als andere verenigingen. In het onderzoek gaat het om opvang van kinderen tussen 0 en 15 jaar. Er werd bij een steekproef van ouders gevraagd naar de personen die hun kind opvangen op verschillende tijdstippen, zowel tijdens werkuren als vrije momenten. Vervolgens werd gepeild of ouders moeilijkheden ervaren om geschikte opvang te vinden, in welke situaties en hoe frequent deze moeilijkheden zich voordoen. Tot slot werd aangegeven wat er praktisch zou moeten veranderen in Roeselare om de opvang van kinderen te verbeteren. Enkel aan alle gezinnen met tieners werd gevraagd of zij gebruik zouden maken van tieneropvang, op welke tijdstippen tieneropvang het meest gewenst is en of meer vrijetijdsactiviteiten tijdens vakanties een oplossing zouden zijn voor eventuele opvangproblemen van tieners.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Kinderopvang
Trefwoord(en)	LOKOR, onthaalouders, Roeselare, tieneropvang, vakantie

4. Onderzoekers

Opdrachtgever	Lokale Overleg Kinderopvang Roeselare (LOKOR)
Onderzoeker(s)	Marika Csincsak KATHO-IPSOC Doorniksesteenweg 145 8500 Kortrijk Tel: 056/ 26 41 50 Fax: 056/ 26 58 03 ipsoc@hatho.be http://www.katho.be/ipsoc

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Door wie worden de kinderen opgevangen tijdens werkuren en vrije momenten? Op welke momenten worden moeilijkheden ervaren om geschikte opvang te vinden? Wat zijn de wensen van ouders om de opvang te verbeteren? Zijn er verschillen in opvangpersonen en moeilijkheden naargelang socio-demografische (gezinstype, leeftijd kind) en professionele (beroepsarbeid, werktijdregeling) kenmerken? Zouden ouders met tieners gebruik maken van tieneropvang, op welke tijdstippen is tieneropvang het meest gewenst, zouden meer vrijetijdsactiviteiten tijdens vakanties een oplossing zouden zijn voor eventuele opvangproblemen?
-----------------	---

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwantitatief onderzoek, schriftelijke vragenlijst, gesloten en open antwoordmogelijkheden
Onderzochte groep	Gestratificeerde steekproef van 1848 kinderen uit een groep van 9283 kinderen tussen 0 en 15 jaar; Geselecteerd rekening houdend met leeftijd (-3 jarigen, 3 tot 6-jarigen, 6 tot 12-jarigen en 12 tot 15-jarigen) en woonplaats (wijken). Respons: 50% of 988 vragenlijsten.
Bereik	Lokaal (Roeselare)

7. Resultaten

Wie doet een beroep op kinderopvang?	Gezinnen in Roeselare doen vaak een beroep op andere personen voor opvang van hun kinderen. Dit hangt samen met de beroepssituatie van de respondenten. In ruim 80% van de gezinnen zijn beide ouders of is de alleenstaande ouder beroepsactief. In twee op drie van die gezinnen werkt minstens één ouder op onregelmatige uren en dagen.
Welke kinderopvang?	Twee op drie gezinnen maken gebruik van de dagopvang (kinderdagverblijf of onthaalgezin) voor hun -3 jarig kind, ook op woensdagnamiddag en tijdens vakanties. Voor de schooluren, maar nog meer vanaf 16 uur zijn grootouders en de opvanginitiatieven binnen de schoolmuren belangrijk. Wie na 18 uur opvang nodig heeft, doet noodgedwongen zelden een beroep op het formele circuit. Op woensdagnamiddag schakelt meer dan de helft van de gezinnen een andere persoon in, vooral de grootouders zijn onmisbaar. De opvang binnen de schoolmuren eindigt immers meestal om 13u30. In het weekend springen vooral grootouders in. Dit geldt ook voor vakantieperiodes, hoewel meer kinderen ook naar andere familie, bureu, kennissen gaan of deelnemen aan één of ander kamp. Iets meer ouders van schoolgaande kinderen kiezen op schoolvrije dagen en in vakanties voor opvang in een IBO dan tijdens schooldagen. Zeker op een schoolvrije dag maar ook tijdens de andere vakanties blijft een kind al eens alleen thuis. Het gaat hier niet alleen om +12 jarigen. Bij ziekte van het kind worden de grootouders, meer dan op welk ander moment ook, ingeschakeld. Zelden kan men terecht of doet men een beroep op de dagopvang of een thuisopvang voor zieke kinderen. In onverwachte situaties gelden min of meer dezelfde resultaten als bij ziekte. Het enige belangrijke verschil dat veel meer +6 jarigen al eens alleen thuisblijven.
Problemen	40% van de gezinnen ervaart wel eens problemen om opvang te vinden. Vooral in onverwachte situaties, tijdens vakanties en bij ziekte van het kind is dat niet vanzelfsprekend. Niet alleen de arbeidssituatie en de werktijdregeling, ook de leeftijd van het kind speelt een rol.
Behoeften	Ouders willen: - snel opvang kunnen vinden voor korte of onverwachte situaties zoals ziekte, plotse tewerkstelling of overuren; - betere geïnformeerd worden over het opvangaanbod; - meer opvangplaatsen omwille van huidige wachtlijsten in IBO's, kinderdagverblijven, onthaalmoeders, sportkampen,...; - betere opvangregeling en vervoersmogelijkheden voor kinderen die deelnemen aan buitenschoolse activiteiten; - goedkopere opvang; - meer opvangmogelijkheden buiten normale werkuren, bvb. na 18 uur; Bij één op drie gezinnen met tieners is er interesse voor een aparte tieneropvang, bij voorkeur tijdens de zomervakantie en de korte vakantieperiodes. Meer vrijetijdsactiviteiten zouden bij evenveel gezinnen een oplossing zijn voor huidige opvangproblemen.

8. Publicaties

/

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

Begin 2002 werd op vraag van het Lokale Overleg Kinderopvang (LOKOR) van Roeselare door de sociale hogeschool KATHO-IPSOC van Kortrijk onderzoek gedaan naar de behoeften rond opvang van kinderen (0-15 jarigen) in Roeselare. Er werd bij een steekproef van ouders gevraagd 1) naar de personen die hun kind opvangen op verschillende tijdstippen, zowel tijdens werkuren als vrije momenten, 2) naar de ervaren moeilijkheden om geschikte opvang te vinden en 2) naar hun suggesties om de opvang van kinderen te verbeteren. Enkel aan gezinnen met tieners werd gevraagd of zij gebruik zouden maken van tieneropvang, op welke tijdstippen en of meer vrijetijdsactiviteiten tijdens vakanties een oplossing zouden zijn voor eventuele opvangproblemen.

Uit het onderzoek blijkt dat gezinnen in Roeselare vaak een beroep doen op andere personen voor opvang van hun kinderen. Dit hangt samen met de beroepssituatie van de respondenten. In ruim 80% van de gezinnen zijn beide ouders (of de alleenstaande ouder) beroepsactief en in twee op drie van die gezinnen werkt minstens één ouder op onregelmatige uren en dagen.

Algemeen kan gesteld worden dat grootouders een onmisbare rol blijven spelen, hoewel ook formele opvang belangrijk is voor een aantal gezinnen.

Meer specifiek stelden we vast dat dagopvang van -3 jarigen belangrijk is voor twee op drie gezinnen, maar ook grootouders worden soms ingeschakeld. Voor schoolgaande kinderen zijn grootouders en opvanginitiatieven binnen de schoolmuren belangrijk, vooral tussen 16 en 18 uur. Een aantal kinderen gaan ook naar een IBO (Initiatief Buitenschoolse Opvang). Wie na 18 uur opvang nodig heeft, doet noodgedwongen een beroep op het informele circuit. Op woensdagnamiddag zijn iets meer ouders thuis, maar toch schakelt nog meer dan de helft (soms) een andere persoon in. Opnieuw zijn vooral de grootouders onmisbaar. Als er opvang is binnen de schoolmuren eindigt die meestal om 13u30.

In het weekend springen opnieuw vooral grootouders in. Dit geldt ook voor vakantieperiodes, hoewel meer kinderen ook naar andere familie, burens, kennissen gaan of deelnemen aan één of ander kamp. Iets meer ouders van schoolgaande kinderen kiezen op schoolvrije dagen en in vakanties voor opvang in een IBO dan tijdens schooldagen. Zeker op een schoolvrije dag maar ook tijdens de andere vakanties blijft een kind al eens alleen thuis. Bij ziekte van het kind worden de grootouders, meer dan op welk ander moment ook, ingeschakeld. Zelden kan men terecht of doet men een beroep op de dagopvang of een thuisopvang voor zieke kinderen. In onverwachte situaties gelden min of meer dezelfde resultaten als bij ziekte. Het enige belangrijke verschil dat veel meer +6 jarigen al eens alleen thuisblijven.

Vier op tien gezinnen ervaart wel eens problemen om opvang te vinden, vooral in onverwachte situaties, tijdens vakanties en bij ziekte van het kind. Niet alleen de arbeidssituatie en de werktijdregeling, ook de leeftijd van het kind speelt een rol.

Daarmee samenhangend wensen ouders dat ze in de toekomst snel opvang kunnen vinden voor korte of onverwachte situaties zoals ziekte, plotse tewerkstelling of overuren; betere geïnformeerd worden over het opvangaanbod; meer opvangplaatsen omwille van huidige wachtlijsten in IBO's, kinderdagverblijven, onthaalmoeders, sportkampen,...; een betere opvangregeling en vervoersmogelijkheden voor kinderen die deelnemen aan buitenschoolse activiteiten; goedkopere opvang en meer opvangmogelijkheden buiten normale werkuren, bijv. na 18 uur.

Bij één op drie gezinnen met tieners is er interesse voor een aparte tieneropvang, bij voorkeur tijdens de zomervakantie en de korte vakantieperiodes. Meer vrijetijdsactiviteiten zouden bij evenveel gezinnen een oplossing zijn voor huidige opvangproblemen.

Beleidsaanbevelingen werden geformuleerd rond: informeren van ouders, uitbreiden van (flexibele) opvangmogelijkheden, specifieke maatregelen tijdens vakantieperiodes, tieneropvang en voorwaarden voor een geïntegreerd aanbod.